وجدان بیدار

سالی رونی نویسنده جوانی که شهرت را فدای حمایت از مردم فلسطین کرد و فروش آثارش در انگلستان ممنوع شد

ادبیات متعهد

راضیه خوئینی
گروه کتاب

در روزگاری که شهرت اغلب با سکوت خریداری می‌شود، سالی رونی/ Sally Rooney؛ نویسنده نامدار ایرلندی و خالق رمان پرفروش «مردم عادی» ترجیح داده از شهرت جهانی و درآمدش در راه بلند کردن صدایش برای دفاع از مردم بی‌دفاع فلسطین استفاده کند. تصمیم اخیر او برای واگذاری بخشی از حق امتیاز آثارش به گروه «اقدام برای فلسطین/ Palestine Action» واکنشی اخلاقی و وجدانی است، نه بیانیه‌ای سیاسی و از سر هیجان.

رونی که نسل تازه‌ای از مخاطبان جهان را با قدرت روایت‌گری ساده و تیزبین خود مسحور کرده، دو شهادت‌نامه به دادگاه بریتانیا ارائه داد و حمایت رسمی خود را از سازمان «اقدام برای فلسطین» و اعضای آن را ابراز کرد. سازمانی که اخیراً از سوی وزارت کشور بریتانیا در فهرست گروه‌های تروریستی قرار گرفته است. رونی معتقد است این اقدامات بخشی از سنت طولانی و پرافتخار نافرمانی مدنی و نقض عمدی قوانین برای اعتراض در بریتانیا است. در راستای همین جنبش بود که حق رأی زنان شکل گرفت.

رونی اولین بیانیه خود را در ماه ژوئیه در روزنامه «آیریش تایمز/ Irish Times» منتشر کرد. در این بیانیه شجاعانه علیه اسرائیل، این رژیم را به ارتکاب جنایات وحشیانه علیه مردم فلسطین و نقض قوانین بین‌المللی متهم کرد و حق خود را برای حمایت از اقدام علیه «هر کشوری که از اسرائیل حمایت نظامی کند، ازجمله بریتانیا» محفوظ دانست. او همچنین ابراز نگرانی کرد که این حمایت و ابراز عقایدش طبق قانون جدید بریتانیا جرم تروریستی محسوب شود و مانع سفر او به بریتانیا شود. او یک ماه بعد طی یادداشتی در روزنامه بریتانیایی آیریش تایمز نوشت: «مایلم سهم اندکی از آنچه زندگی فرهنگی‌ام به من بخشیده، به سوی وجدان جمعی بازگردانم.» بر اساس بیانیه سالی رونی در آیریش تایمز، انتشار آثار جدیدش به دلیل حمایت او از گروه «اقدام برای فلسطین» و ممنوعیت فعالیت این گروه در بریتانیا، با مشکل مواجه شده است. رونی در دادگاه عالی بریتانیا گفته احتمالاً کتاب‌هایش از فروشگاه‌های بریتانیا ناپدید شوند؛ زیرا ناشر او ممکن است از پرداخت حق امتیازی که به او بدهکار است، منع شود. او اقدامات گروه «اقدام برای فلسطین» را شجاعانه توصیف کرد و گفت که دولت بریتانیا هیچ دلیل قانع کننده‌ای برای انصراف او از این حمایت ارائه نکرده است.

این نویسنده ۳۴ ساله، که اقتباس‌های تلویزیونی آثارش چون «مردم عادی» (۲۰۲۰) و «گفت‌وگوها با دوستان» (۲۰۲۲) مورد تحسین بین‌المللی قرار گرفته‌اند، اکنون بخش‌هایی از درآمد حاصل از این موفقیت‌ها را در راه حمایت از مردمی به کار می‌گیرد که صدای‌شان در بسیاری از رسانه‌ها شنیده نمی‌شود. رونی قصد دارد از جایگاه خود به‌عنوان نویسنده‌ای با وجدان اجتماعی استفاده کند تا مفهوم واقعی همدلی را به یاد نسل خسته و بی‌تفاوت بیاورد. او نماد نسلی از هنرمندان است که نگاه‌شان به سیاست از جنس قدرت نیست، بلکه از جنس انسانیت است. جامعه ادبی غرب، خواه موافق یا مخالف تصمیم او، ناگزیر است بپذیرد در جهانی پر از سازش، گاهی تنها صدای وجدان است که می‌ماند. در کنار او نام‌هایی همچون آلیس اسوالد، شاعر برنده جایزه و صدها شهروند هم عقیده او دیده می‌شود که به دلیل دفاع از باورهای انسانی با برخوردهای قانونی مواجه‌اند.

نویسنده مقاوم

سالی رونی، نویسنده جوان ایرلندی، این روزها بیش از هر زمان دیگری در مرکز بحث‌های جهانی پیرامون آزادی بیان، اخلاق هنرمند و مرزهای قانون قرار گرفته است. او طی یادداشتی در روز ۲۷ نوامبر نوشت: «در این برهه، احساس می‌کنم باید بار دیگر اعلام کنم که از جنبش فلسطین حمایت می‌کنم. اگر این موضع طبق قانون بریتانیا مرا «حامی تروریسم» اعلام می‌کند، باشد؛ بگذارید چنین شود.» این صدای زنی است که شهرت جهانی‌اش را نه برای انباشت ثروت، بلکه برای یادآوری مسئولیت اخلاقی قلم به کار گرفته است.

رونی، که به «صدای نسل هزاره» معروف است، از آغاز کارش نشان داده بود که نویسندگی برایش صرفاً روایت داستان‌های عاشقانه نیست؛ بلکه بازتابی از نبرد درونی انسان با عدالت و نابرابری است. او نوشته است: «من با کمال میل این سرمقاله را در یک روزنامه بریتانیایی منتشر می‌کردم، اما اکنون این کار غیرقانونی خواهد بود».

کارشناسان حقوقی در بریتانیا هشدار داده‌اند ابراز چنین دیدگاه‌هایی ممکن است بر اساس قوانین جدید این کشور، به تعقیب قضایی او منتهی شود. با این حال، چون رونی در خاک ایرلند زندگی می‌کند، از نظر فنی خارج از حوزه قضایی بریتانیا است. یکی از وکلای بریتانیایی با صراحت گفته است: «او تنها در صورتی می‌تواند مورد پیگرد قرار گیرد که وارد خاک انگلستان یا ولز شود و احتمال استردادش تقریباً صفر است.»

با این وجود، ماجرا تنها به او محدود نمی‌شود و پای شبکه خبری بی‌بی‌سی هم ناخواسته به این ماجرا باز می‌شود. زیرا اگر حق امتیاز سریال‌های اقتباسی از آثار رونی با سازمانی در ارتباط باشد که دولت بریتانیا آن را ممنوع اعلام کرده؛ این پخش‌کننده بریتانیایی در موقعیت دشوار قانونی قرار می‌گیرد. زیرا کارشناسان معتقدند هرگونه پرداخت مستقیم یا غیرمستقیم به سازمان ممنوعه غیرقانونی است. اما بی‌بی‌سی در حال حاضر هیچ قرارداد فعالی با رونی ندارد و خطر حقوقی متوجه آن نیست.

اما آیا وجدان انسانی باید از ترسِ مجازات خاموش بماند؟ سالی رونی با روشی آرام و در عین حال سرسختانه، پاسخ خود را داده است. او نماینده نوعی ادبیات است که فراتر از سرگرمی، حامل معنا و اخلاق است. در جهانی که هر موضع‌گیری انسانی با برچسب‌های امنیتی مواجه می‌شود، رونی همچنان بر قدرت کلمه به‌عنوان ابزار مسئولیت اجتماعی پافشاری می‌کند. این پیامی است که در دل بسیاری از آثارش نهفته: «انسان بودن گاه خطرناک است، اما سکوت در برابر رنج دیگران خطرناک‌تر.»

کارنامه ادبی رونی

سالی رونی، متولد ۲۰ فوریه ۱۹۹۱، نویسنده و فیلمنامه‌نویس ایرلندی است که خیلی زود، با قلمی تیز به یکی از برجسته‌ترین چهره‌های ادبیات معاصر بدل شد. او نماینده صدایی است که دغدغه‌های نسل جدید، سردرگمی‌های عاطفی و پیچیدگی‌های روابط در دنیای امروزی را با صداقتی بی‌پرده کاوش می‌کند.

رونی مسیر فکری خود را در دانشگاه ترینیتی دوبلین (TCD) آغاز کرد؛ جایی که تحصیل در رشته انگلیسی، بستر مناسبی برای تعمیق نگاه ادبی او فراهم ساخت. در این میان، او مقطع کارشناسی ارشد خود را در علوم سیاسی نیمه‌کاره گذاشت تا سرانجام با دریافت مدرک کارشناسی ارشد در رشته ادبیات آمریکا در سال ۲۰۱۳، مسیر خود را در دنیای کلمات تثبیت کند.

نخستین گام بلند او در دنیای نشر، با رمان «گفت‌وگوها با دوستان/ Conversations with Friends» در سال ۲۰۱۷ برداشته شد که بلافاصله توجه منتقدان را به خود جلب کرد. اما «دنیای قشنگم، کجایی؟/ Beautiful World, Where Are You» و «میان‌پرده/ Intermezzo» او را به جایگاهی جهانی رساندند؛ آثاری که نه‌تنها در صدر فهرست‌های پرفروش بین‌المللی قرار گرفتند، بلکه مورد تأیید بزرگان ادبی و افراد مشهوری مانند باراک اوباما نیز قرار گرفته‌اند.

سالی رونی، نویسنده‌ای که نامش در چند سال اخیر همواره بر صدر فهرست پرفروش‌های جهانی درخشیده، با رمان دیگرش «میان‌پرده/ Intermezzo» هم نشان داده که چرا یکی از مهم‌ترین صداهای ادبیات معاصر ایرلند به‌شمار می‌آید. اثری که خیلی زود پرفروش‌ترین کتاب مستقل ملی در ایرلند شد و در فهرست جوایز معتبری چون An Post، رمان برتر سال، و جایزه ادبی دوبلین جای گرفت. این کتاب همچنین به انتخاب نیویورک تایمز یکی از «بهترین کتاب‌های سال» شناخته شد و حتی نامش در فهرست آثار مورد علاقه باراک اوباما و کتابخانه عمومی شیکاگو نیز به چشم می‌خورد؛ امری که مهر تأییدی بر نفوذ رونی در ذهن و دل خوانندگان جهان زده است.

آثار این نویسنده به فارسی نیز ترجمه شده‌اند از جمله «آدم‌های عادی» با ترجمه الهام فیاضی (انتشارات جمهوری)؛ «در جست‌وجوی دنیای زیبا»، ترجمه فاطمه مختاری، (انتشارات ارس)؛ «دنیای زیبا کجایی؟»، با ترجمه بهنود فرازمند (انتشارات ایهام) و همین کتاب با ترجمه فرناز سربندی از سوی انتشارات تندیش نیز در بازار کتاب موجود است.

نگاهی به رمان «مردم عادی»

سالی رونی در رمان «مردم عادی/ Normal people» (۲۰۲۲) رابطه عاشقانه میان دو نوجوان در طول چهار سال را روایت می‌کند؛ رابطه‌ای که از دبیرستان شروع می‌شود، بدون اینکه دو جوان اعترافی کنند یکدیگر را دوست دارند. در طول این داستان شخصیت‌های اصلی ماریان و کانل در میان کشمکش‌های ذهنی و طبقات اجتماعی خود مدام از هم جدا و دوباره پیوند می‌خورند. هر فصل، با عنوانی تازه، گذر زمان و فصل‌های گسسته عشق را تداعی می‌کند: رابطه‌ای شکننده که تنها با احساسات پنهان و کلمات ناگفته زنده است.

آنان در جست‌وجوی چیزی هستند که ظاهراً ساده اما در عمل دشوار است: عادی بودن. و در نهایت درمی‌یابند که تنها از رهگذر پذیرش تمام نقص‌ها و زخم‌هایشان می‌توانند رنگی از رهایی را تجربه کنند؛ این حقیقت ساده، در عین حال درخشان، جانمایه فلسفی اثر است؛ یعنی پذیرش معمولی بودن.

کانل از خانواده‌ای معمولی و ماریان از خانه‌ای مرفه اما بی‌محبت است. مسیر زندگی‌شان از دبیرستان تا دانشگاه، در جست‌وجوی تعادل وتزلزل میان تفاوت طبقاتی، خودشناسی و عشق پیش می‌رود. پسر جوان با ادبیات و نویسندگی پیوندی عمیق برقرار می‌کند و دختر جوان با سکوت و پذیرش، به رهایی نزدیک می‌شود. هر دو، در نهایت، از خلال شکست‌ها رشد می‌کنند و درک تازه‌ای از معنای بودن می‌یابند.

در بخشی از رمان، کانل هنگام بازخوانی یادداشت‌هایش برای یک داستان کوتاه، لذتی ناب و کودکانه را تجربه می‌کند؛ همان لذتی که انسان در مواجهه با چیزی کامل و بی‌نقص حس می‌کند، «مثل ملودی‌ای که از پنجره ماشینی در حال عبور، به آرامی در هوا می‌رقصد.» آن لحظه، نمادی است از روش سالی رونی در روایت؛ کشف زیبایی در جزئی‌ترین لحظات زندگی.

در قلب این روایت، هویت نویسندگی و نقش ادبیات به چالش کشیده می‌شود. در صحنه‌ای از رمان، کانل با نگاهی انتقادی به جلسات کتاب‌خوانی عمومی می‌نگرد و درمی‌یابد که گاه ادبیات به جای مقاومت، به ابزاری برای خودنمایی تبدیل می‌شود؛ جایی که آگاهی طبقاتی و احساس برتری، ماهیت واقعی هنر را می‌پوشاند. با این حال، در همان شب، او باز یادداشت‌های خود را ورق می‌زند و هیجان اولین بار نوشتن را دوباره در می‌یابد: همان درخشش گذرا، همان طنین کوتاه شادی زندگی. «مردم عادی»، فراتر از یک عاشقانه، تراژدی ظریفی از رشد انسان است: روایتی از آموختنِ زیستن، از فهمیدنِ خود و از یافتنِ آرامش در دلِ جهانِ پرآشوبِ مدرن.

آینه نسل سمج

دنیل پتِرس، سردبیر مجله «Inven-toire» و مشاور تحریریه «الفِ نوشتن»، در یادداشتی درباره کتاب «مردم عادی» می‌نویسد: «در ابتدا می‌پنداشتم می‌توان از کنار این رمان گذشت بی‌آنکه چیزی از دست برود، اما خیلی زود دریافتم گرفتار جهان روشن و ظریف رونی شده‌ام.»

او با نگاهی صریح ادامه می‌دهد: «کتاب‌های پرفروش برای من معیار نیستند؛ اما «مردم عادی» از آن دست آثاری است که در ورای موفقیتش، عمقی انسانی نهفته است. سالی رونی را باید جِین آستِنِ دوران مدرن و پدیده ادبی دهه اخیر دانست؛ نویسنده‌ای از نسل هزاره که شکست‌ها، تمناها و درک‌ناپذیری روابط را در زبانی عاری از زرق و برق بازمی‌نمایاند. به همین دلیل کتاب‌های او در سراسر جهان به زبان‌های مختلف ترجمه شده و میلیون‌ها نسخه از آنها به فروش رفته است. این نویسنده ایرلندی قطعاً نیازی به معرفی من ندارد و این جهان است که به وجود او و نوشته‌هایش نیاز دارد.»

پتِرس در تحلیل خود واژه «پدیده» را ریشه‌شناسی می‌کند: این واژه برگرفته از فعل یونانی phainéin به معنای «ظاهر شدن» است که با ریشه phos (نور) پیوند دارد؛ اشاره‌ای ظریف به آنچه از دل تاریکی به آگاهی می‌رسد. سپس نتیجه می‌گیرد که «کار سالی رونی همین است: روشن کردنِ واقعیت؛ نه به شکلی نمادین یا استعاری، بلکه به معنای واقعی درک و دیدن؛ مثل خود زندگی.» پترس تلاش می‌کند با دوری از عبارات تکراری، مقایسه‌های پرخطر و جملات آماده برای تعریف و تمجید به نقد آثار رونی بپردازد: «بیایید با در پیش گرفتن رویکردی انتقادی‌تر با رویکردهای صرفاً تبلیغاتی مقابله کنیم و به ریشه‌های این پدیده برگردیم. ولی نگاه رونی از هر قضاوتی تهی است؛ او در عوض، ما را به سکوت، به تماشای ساده رفتارها و کشف احساسات ناپیدا فرامی‌خواند. شاید راز محبوبیت جهانی او نیز همین باشد: توانایی در نشان دادنِ شور معمولی انسان بودن.»

واقعاً سالی رونی یک قصه‌گوی استاد است که شخصیت‌های واقع‌گرایانه شگفت‌انگیز با اعتماد به نفس افسانه‌ای خلق می‌کند و روابط انسانی را با چنان کمالی به تصویر می‌کشد که نگران‌کننده به نظر می‌رسد. این کتاب هم جهشی از ایمان است و هم نمایشی از تسلط مطلق و در یک جمله باورنکردنی.

در کتاب «مردم عادی»، دو نوجوان از طبقات متفاوت اجتماعی که در شهری ایرلندی بزرگ شده‌اند، مسیری را می‌پیمایند که میان عشق و فاصله در نوسان است. شخصیت‌های اصلی رمان کانل، پسر زنی خدمتکار و ماریان، دختری ساکت، درون‌گرا و کمی دست و پاچلفتی از خانواده‌ای ثروتمند هستند. با این حال، ناگهان جرقه‌ای روشن می‌شود و این پسر روشنفکر مغرور، اولین احساس عاشقانه خود را نسبت به ماریان تجربه می‌کند. دنیل پتِرس ادامه می‌دهد: «این کتاب را با دلی پراحساس و ذهنی پرشور و شوق به پایان رساندم. شگفت‌انگیز است که چگونه رونی موفق شده است از دلِ روزمرگی‌ها، داستانی بسازد بی‌آنکه اتفاق خارق‌العاده‌ای بیفتد، خواننده را تا سحر بیدار نگاه دارد. گاه در ادبیات معاصر، هیچ چیز مهم‌تر از خود زندگی نیست و «مردم عادی» بی‌آنکه فریاد بزنند، این حقیقت را زمزمه می‌کنند.»

این رمان از اولین سطر تا واپسین جمله، چون چشمه‌ای زلال از جوانی و عشق جاری است؛ اثری سرزنده، احساسی و هوشمندانه که ذهن انسان را روشن می‌کند. سالی رونی در این اثر همان‌قدر قصه‌گوست که روان‌شناس، و همان‌قدر شاعر است که جامعه‌شناس. او شخصیت‌هایی می‌آفریند که با واقع‌گرایی خیره‌کننده‌ای نفس می‌کشند، چنان ملموس که گویی در اتاق کناری زندگی می‌کنند. سخنانی را می‌شنوید که انگار به تازگی شنیده بودید. رونی تصویری از عشق ارائه می‌دهد که در عین ظرافت، واقعیت را بی‌پرده نشان می‌دهد: عشق به مثابه جهشی از ایمان، تجربه‌ای از فنا و زایش دوباره، و در یک کلام، تجربه‌ای باورنکردنی.

پترس می‌نویسد: «من دلبسته عمق روان‌شناختی شخصیت‌های رونی شدم. احساسات، آرمان‌ها، اضطراب‌ها و حتی ترس‌هایشان را باور کردم. مجذوب دقت او در جزئیات شدم، آن‌چنان که فضاها پیش چشمانم جان می‌گیرند و گفت‌وگوها به قدری واقعی‌اند که می‌توانی صدایشان را بر دیوار ذهنت بشنوی. در همین ظرافت‌هاست که نبوغ نهفته است؛ همان چیزی که به این رمان بُعدی جهانی و بی‌زمان بخشیده.»

به باور او، «مردم عادی» آینه نسلی است که دیگر از رویاهای بزرگ سخن نمی‌گوید، اما هنوز، با سماجتی غم‌انگیز، برای درک خود و دیگری تلاش می‌کند.

> سالی رونی، نویسنده مشهور ایرلندی که به «صدای نسل هزاره» شهرت دارد، از آغاز کارش نشان داده بود نویسندگی برایش صرفاً روایت داستان‌های عاشقانه نیست؛ بلکه بازتابی از نبرد درونی انسان با عدالت و نابرابری است

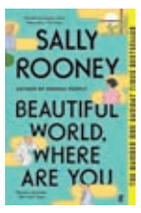

در جستجوی دنیای زیبا

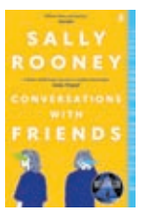

گفت‌وگوها با دوستان

یک عاشقانه غمگین

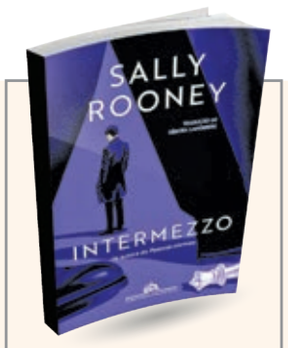

Intermezzo
میان پرده

- نویسنده: Sally Rooney سالی رونی
- انتشارات: Picador
- تعداد صفحات: ۴۶۴ صفحه
- قیمت: ۱۳٫۶۵ دلار

در «میان‌پرده/ Intermezzo»، سالی رونی بار دیگر به دغدغه‌های همیشگی‌اش بازمی‌گردد: پیوندهای ناپایدار انسانی، بحران هویت و شکاف‌های پنهان در روابط خانوادگی و عشق.

این‌بار، دنیای داستان او در دو چهره متقابل متجلی می‌شود: پیتر، وکیلی موفق حدوداً سی ساله اهل دوبلین که پس از مرگ پدرش در هزارتوی سوگواری و فقدان و روابط احساسی پیچیده‌اش با دو زن سرگردان می‌شود؛ سیلویا، عشق اول و ماندگارش و نائومی، دانشجویی شوخ‌طبع از نسل جوان‌تر. در مقابلش ایوان، برادر کوچک‌ترش، شطرنج‌بازی ۲۲ ساله، خجالتی و درون‌گراست که در دل سوگواری با زنی مسن‌تر به نام مارگارت آشنا می‌شود؛ زنی که گذشته‌ای آشفته دارد. «میان‌پرده» عاشقانه‌ای تأثیرگذار درباره غم، عشق و خانواده است؛ میان‌پرده‌ای از آرزو، ناامیدی و درک دوباره معنای زندگی. در میانه این روایت آرام و تلخ، رونی با مهارتی کم‌نظیر تنش‌های عاطفی دو برادر را می‌کاود؛ آنجا که مرگ پدر، چون نیرویی مغناطیسی، نقاب‌ها را کنار می‌زند و چهره واقعی انسان‌ها را در برابر خود و دیگری آشکار می‌کند. در نبود پدر، تظاهر از میان رفته و دلخوری‌ها بر چهره‌ها می‌نشیند؛ بی‌آنکه یکدیگر را بفهمند. سال‌ها فاصله و سوءتفاهم، میانشان دیواری از بی‌تفاوتی مصنوعی ساخته است؛ بی‌تفاوتی‌ای که البته تاب چندانی ندارد.

رونی، با ظرافتی شاعرانه، سوگ و سردرگمی را در تاروپود روایت می‌تند؛ غمی که به‌تدریج چرخه روابط را می‌بلعد. این رمان صفحه‌به‌صفحه فرصتی برای اندیشیدن به تأثیر ویرانگر مرگ و ظرفیت انسان برای تاب آوردن در زمان رویارویی با از دست دادن‌هاست. فراتر از رابطه پرتنش بین پیتر و ایوان، فراتر از این عشق آمیخته با تحسین که به نفرتی گاه پراکنده و گاه سوزان تبدیل شده است، سالی رونی در واقع نوار قلب دو شخصیت اصلی داستانش را ترسیم می‌کند. او اجازه می‌دهد که این دو منحنی به موازات هم و با تغییر فصل‌ها و تکرار تردیدهایشان، علی‌رغم شخصیت‌های بسیار متفاوت امتداد یابند. در واقع ایوان جوان، حساس و درون‌نگر در عشق به زنی مسن‌تر، شاید ناخواسته در جست‌وجوی چهره مادر ازدست‌رفته خویش است.

ذهن منطقی‌اش با احساساتی که توان مهارشان را ندارد، به چالش کشیده می‌شود؛ احساساتی که او را به همان اندازه که آزاد می‌کنند، در بند می‌کشند. نثر رونی در «میان‌پرده»، طولانی‌تر، نرم‌تر و اندیشمندانه‌تر از پیش است؛ زبانی دقیق که میان فلسفه و عاطفه در نوسان است.

> سالی رونی را باید جِین آستِنِ دوران مدرن و پدیده ادبی دهه اخیر دانست؛ نویسنده‌ای از نسل هزاره که شکست‌ها، تمنّاها و درک‌ناپذیری روابط را در زبانی عاری از زرق و برق بازمی‌نمایاند

از دوبلین تا ژرفای روح آدمی

توصیف مکان‌ها در رمان مردم عادی

کارولین ووناک
خبرنگار فرهنگی تله‌راما

قدم زدن در خیابان‌های دوبلین، پایتخت مه‌آلود و شاعرانه ایرلند، همان قدر لذت‌بخش است که هم‌قدم شدن با واژه‌های سالی رونی در رمان‌هایش. از میان سنگفرش‌های خیس محله تمپل‌بار تا کتابفروشی‌ها و کافه‌های مجلل اطراف کالج ترینیتی، هر گوشه شهر را هاله‌ای از فرهنگ دربر گرفته است. این فضای الهام گرفته از روح ادبی، با خواندن رمان پرآوازه سالی رونی، «مردم عادی/ Normal People» در ذهن ما به صحنه‌ای زنده تبدیل می‌شود؛ رمانی که با قلمی صادقانه، عشق، پیچیدگی‌های رابطه و زخم‌های پنهان نسل امروز را بازنمایی می‌کند.

دوبلین؛ شهری الهام بخش

پیش از آنکه «مردم عادی» در سال ۲۰۱۸ منتشر شود، رونی در اولین اثر خود «گفت‌وگوها با دوستان/ Con-versations with Friends» (۲۰۱۷) نشان داده بود که نگاهی تیزبین و معاصر به روابط انسانی دارد. در همان اثر، قهرمان زن داستان از شدت عشق و اضطراب، دچار سوء تغذیه می‌شود و در پای برج ناقوس نمادین دانشگاه ترینیتی از پا درمی‌آمد؛ گویا نویسنده از همان آغاز در پی بازخوانی تجربه زیستن در شهری بوده که در هرآجرش تاریخ ادبیات تنیده شده است.

اکنون، یک قرن پس از انتشار «دوبلینی‌ها» اثر جیمز جویس (مجموعه‌ای با پانزده داستان)، سالی رونی به مثابه ملکه نوپای ادبیات ایرلند ظاهر شده است. او در رمانش نه‌تنها پایتخت ایرلند را به صحنه‌ای برای بازی عشق و آگاهی بدل کرده، بلکه دانشگاه مشهور ترینیتی را ـ که سال ۱۵۹۲ به فرمان الیزابت اول بر ویرانه‌های صومعه‌ای آگوستینی تأسیس شد ـ به مرکزی از عاطفه، اندیشه و کشمکش نسل هزاره بدل کرده است.

کالج ترینیتی از همان آغاز تأسیس، محل رفت و آمد نویسندگان نامداری چون برام استوکر، اسکار وایلد و ساموئل بکت بود؛ منطقه‌ای محصور در قلب شهر که نقطه شروع کاوش‌ها و تبدیل دوبلین به شهری دانشجویی شد. در خیابان‌های اطراف، هنوز رد پای شخصیت‌های بزرگ، در هوای ابری دوبلین حس می‌شود و این کالج هنوز هم مکان هجوم دانشجویان بسیاری است.

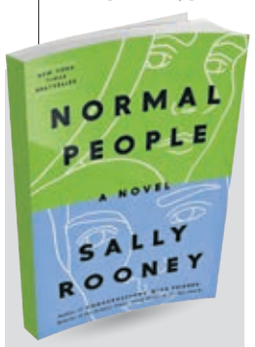

Normal People
مردم عادی

- نویسنده: Sally Roone سالی رونی
- انتشارات: Crown
- تعداد صفحات: ۲۸۸ صفحه
- قیمت: ۳٫۰۵ دلار

دو انسان معمولی، سرشار از سکوت، غرور و نیاز ناگفته به درک شدن؛ رونی از دل همین فضا، داستان دو جوان دلشکسته را می‌نگارد که در نگاهشان به جهان، تمامی تناقض‌های عشق مدرن بازتاب یافته است. دو انسان عادی با یک زندگی معمولی. این نویسنده جوان با دنبال کردن ردپای احساسات ماریان و کانل، زوجی دلشکسته و اندوهگین در کتاب «مردم عادی» این شهر را به زیبایی به تصویر کشیده است.

رمانی از این دست، با چنین صداقتی، نمی‌توانست از چشم تصویرسازان دور بماند. اقتباس تلویزیونی ۱۲ قسمتی بی‌بی‌سی از مردم عادی با بازی درخشان دیزی ادگار-جونز و پل مسکال، آنقدر وفادارانه و شاعرانه است که علاوه بر مردم دوبلین، جهانیان را شیفته خود کرد و به اثری بین‌المللی بدل شد. تصویر عاشقان بداقبال بر دیواری در نزدیکی دروازه قدیمی ترینیتی به‌صورت هنر خیابانی نقاشی شده است؛ همان دروازه‌ای که روزگاری برای عبور کالسکه‌های اسب ساخته بودند و امروز خود به دروازه‌ای نمادین میان ادبیات و واقعیت بدل شده است.

در اوایل دهه ۲۰۱۰، سالی رونی دانشجوی رشته ادبیات در دانشکده علوم انسانی همین دانشگاه بود و از این دروازه رفت‌وآمد می‌کرد. بنابراین جزئیاتش را دقیق توصیف کرده است.

ساختمانی با معماری بروتالیستی از پل کورالک که در مجاورت کتابخانه‌ای عظیم و باشکوه، کتابخانه برکلی (که بعدها به نام شاعر ایرلندی ایوان بولاند تغییر یافت) قرار دارد؛ همان‌جایی که در این رمان، کانل پسر عاشق بارها با انبوهی از ناگفته‌ها، در سکوتی میان قفسه‌ها پناه می‌گیرد و آنجا را پناهگاهی امن هنگام سنگینی غم‌هایش یافته است.

از علف‌های وحشی میدان فرانت که برای تغذیه زنبورها رها شده‌اند تا زمین کریکت با چمن‌های سبز فلورسنتی که کوتاه و مرتب شده، می‌توان در میان سبک‌ها و دوره‌های تاریخی قدم زد؛ گویی این مکان نقطه تلاقی سنت و مدرنیته است. اما آیا ۲۲ هزار دانشجوی این مکان درمی‌یابند که هر صبح از کنار شاهکارهای هنری چون مجسمه کاکتوس پرورویزوار اثر الکساندر کالدر (۱۹۶۷) و کره در کره، ساخته آرنالدو پومودورو (۱۹۸۲)، عبور می‌کنند؟ این مجسمه‌ها، چون نگهبانانی از جنس فولاد و نبوغ، در فضای میان تاریخ و هنر ایستاده‌اند. در دل همین تضادها میان شکوه و سادگی است که سالی رونی جهان خود را می‌آفریند؛ جهانی درونی، صادق و به طرز شگفتی آشنا.

جذابیت ونیزی موزه در جدال متضاد آن با سادگی گرجستانی کتابخانه قدیمی است که دیوارهای خاکستری صاف آن گنجینه‌ای افسانه‌ای را در دل خود پنهان کرده‌اند: اتاقی طویل، یک گالری ۶۵ متری با قاب‌های چوبی که با دویست هزار جلد کتاب تزئین شده است.